

ԱՌԵՎՏՈՒՐ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՄԱՆՐԱՍՄԱՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ ¹

Մյն. դրամ

	Մանրածախ առևտրի շրջանառությունը, ընդամենը				
	2009	2010	2011	2012	2013
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	1 065 539.1	1 162 263.6	1 302 252.1	1 379 500.3	1 452 528.3
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	11 983.7	12 954.5	12 363.8	13 654.8	18 248.3

ՄԱՆՐԱՍՄԱՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻ

	Ընդամենը		այդ թվում՝									
	օբյեկտների քանակը, միավոր	շրջանառությունը, ընդամենը մլն. դրամ	խանութներ		սպառողական ապրանքների շուկաներ		գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ		կրպակներ		առևտրի այլ օբյեկտներ	
			քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ	քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ	քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ	քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ	քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ
2009												
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	20 071	1 065 539.1	13 178	628 293.6	52	166 815.5	30	21 895.4	6 215	41 306.8	596	207 227.8
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	453	11 983.7	205	2 651.6	2	1 524.1	2	446.1	182	336.4	62	7 025.5
2010												
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	19 527	1 162 263.6	13 033	700 458.9	54	172 064.1	30	24 337.1	5 796	42 462.6	614	222 940.9
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	475	12 954.5	230	3 560.7	2	1 502.0	2	485.5	184	380.8	57	7 025.5
2011												
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	19 861	1 302 252.1	13 575	830 966.7	53	159 967.3	29	23 035.6	5 599	44 844.4	605	243 438.1
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	440	12 363.8	226	3 406.7	2	1 600.3	2	571.9	156	396.4	54	6 388.5
2012												
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	19 023	1 379 500.3	14 163	898 640.7	53	153 093.8	24	19 568.2	4 148	39 025.2	635	269 172.4
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	476	13 654.8	269	4 265.7	2	1 962.6	2	539.2	144	461.1	59	6 426.2

¹ Հաշվարկված են առանց ավելացված արժեքի և այլ անուղղակի հարկերի:

	Ընդամենը		այդ թվում՝									
	օբյեկտների քանակը, միավոր	շրջանառությունը, ընդամենը մլն. դրամ	խանութներ		սպառողական ապրանքների շուկաներ		գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ		կրպակներ		առևտրի այլ օբյեկտներ	
			քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ	քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ	քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ	քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ	քանակը, միավոր	շրջանառությունը, մլն. դրամ
	2013											
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	17 091	1 452 528.3	12 652	1 026 329.0	65	101 128.6	23	19 611.5	3 744	32 707.4	607	272 751.8
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	443	18 248.3	239	5 219.3	2	2 623.3	2	684.4	140	598.1	60	9 123.2

ՄԱՆՐԱԾԱԽ ԱՌԵՎՏՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

	2010	2011	2012	2013
	Մշտական բնակչության թվաքանակը (միջինը), 1 000 մարդ			
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	3 256.1	3 268.5	3 024.1	3 022.0
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	241.9	242.7	235.5	234.8
	Մանրածախ առևտրի շրջանառությունը, մլն. դրամ			
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	1 162 263.6	1 302 252.1	1 379 500.3	1 452 528.3
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	12 954.5	12 363.8	13 654.8	18 248.3
	Միջին հաշվով մեկ բնակչին ընկնող առևտրի շրջանառությունը, դրամ			
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	356 949.6	398 425.0	456 168.9	480 651.3
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	53 553.1	50 942.7	57 982.2	77 718.5
	Մեկ բնակչին ընկնող առևտրի շրջանառությունը հանրապետության միջինի նկատմամբ, %			
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	x	x	x	X
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	15.0	12.8	12.7	16.2

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼԸ¹

Մլն. դրամ

	2010	2011	2012	2013
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	796 693.0	865 479.0	974 627.6	1 023 831.3
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	7 461.4	7 729.7	7 942.4	9 673.6
	ԿԱՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՄԱՆԴԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ			
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	43 401.8	48 854.9	61 061.9	73 265.1
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	250.0	239.4	363.9	496.6
	ՄՇԱԿՈՒՅԹ, ԶՎԱՐՃՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՀԱՆԳԻՍ			
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	27 915.5	32 003.0	52 161.3	61 630.9
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	49.1	55.8	3.0	2.8
	ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ			
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	40 181.2	40 790.7	40 463.1	43 070.6
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	767.1	726.4	629.5	675.5

¹ Հաշվարկված են առանց ավելացված արժեքի և այլ անուղղակի հարկերի: Սկսած 2010թ.-ից, սույն ցուցանիշը հաշվարկվում է համաձայն տնտեսական գործունեության տեսակների նոր՝ 2-րդ վերանայմամբ Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏԴ), որի կիրառման առանձնահատկություններով պայմանավորված վերահաշվարկվել են միայն 2009թ. ցուցանիշները:

	2010	2011	2012	2013
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	24 936.2	30 216.9	34 247.7	42 737.1
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	284.6	279.9	268.9	287.7
ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	27 705.9	28 135.7	31 602.2	35 640.4
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	93.9	100.2	35.8	36.2
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱՊ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	196 854.4	199 486.3	207 195.6	222 882.4
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	2 457.2	2 376.3	2 101.9	3 273.2
ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	173 808.1	179 563.0	192 198.7	168 905.0
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	860.5	825.4	995.9	947.8
ՎԱՐՉԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ՕԺԱՆՂԱԿ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	42 102.9	47 910.8	55 533.1	51 688.6
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	91.5	89.4	51.6	48.1
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	48 688.1	48 665.2	49 901.4	54 451.8
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	90.1	125.1	159.7	198.7
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	156 921.6	194 536.3	232 432.9	250 503.5
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	2 389.8	2 808.6	3 222.1	3 563.0
ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԱՅԼ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	14 177.3	15 316.2	17 829.7	19 055.9
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	127.6	103.2	110.1	144.0

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼՆԵՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

	2010	2011	2012	2013
Մշտական բնակչության թվաքանակը (միջինը), 1 000 մարդ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	3 256.1	3 268.5	3 024.1	3 022.0
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	241.9	242.7	235.5	234.8
Ծառայությունների ծավալը, մլն. դրամ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	791 189.5	865 591.9	974 627.6	1 023 831.3
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	7 461.4	7 729.7	7 942.4	9 673.6
Միջին հաշվով մեկ բնակչին ընկնող ծառայությունների ծավալը, դրամ				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	242 986.9	264 828.5	322 286.8	338 792.6
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	30 845.0	31 848.8	33 725.7	41 199.3
Մեկ բնակչին ընկնող ծառայությունների ծավալը հանրապետության միջինի նկատմամբ, %				
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	X	X	X	X
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	12.7	12.0	10.5	12.2